

EUROOPA ÜLEMKOGU

**Brüssel, 20. detsember 2013
(OR. en)**

EUCO 217/13

**CO EUR 15
CONCL 8**

SAATEMÄRKUSED

Saatja: nõukogu peasekretariaat

Saaja: delegatsioonid

Teema: **EUROOPA ÜLEMKOGU
19.–20. detsember 2013**

JÄRELDUSED

Delegatsioonidele edastatakse käesoleva märkuse lisas Euroopa Ülemkogu järeldused
(19.–20. detsember 2013)

Esimest korda pärast Lissaboni lepingu jõustumist korraldas Euroopa Ülemkogu temaatilise mõttevahetuse kaitseküsimustes. Ülemkogu tegi kindlaks esmatähtsad meetmed tugevama koostöö tagamiseks. Mõttevahetusele eelnes kohtumine NATO peasekretäriga, kes andis oma hinnangu praegustele ja tulevastele julgeolekuväljakutsetele ning tervitas ELi ja selle liikmesriikide poolt tehtavaid jõupingutusi ja võetud kohustusi, mis on kooskõlas NATOga ja NATO jaoks kasulikud.

Euroopa Ülemkogu tervitab nõukogus kokku lepitud üldist lähenemisviisi ühtse kriisilahendusmehhanismi suhtes, millest saab pangandusliidu nurgakivi. Euroopa Ülemkogu tegi ülevaate majandusolukorrast ning majanduskasvu, töökohtade loomise ja konkurentsivõime kokkuleppe rakendamise edusammudest. Samuti määras Euroopa Ülemkogu kindlaks struktuurireforme toetavate majanduskasvu, töökohtade loomise ja konkurentsivõime partnerluste põhielemendid, eesmärgiga jõuda aruteludega lõpule järgmise aasta oktoobriks.

I. ÜHINE JULGEOLEKU- JA KAITSEPOLIITIKA

1. Kaitse on tähtis. Tõhus ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika aitab tugevdada Euroopa kodanike julgeolekut ning annab panuse rahu ja stabiilsuse tagamisse meie naabruses ja laiemas maailmas. Kuid Euroopa strateegiline ja geopoliitiline keskkond muutub kiiresti. Euroopa kaitse-eelarved on piiratud ning see piirab suutlikkust sõjalisi võimeid arendada, siirda ja tagada nende kestlikkuse. Euroopa kaitseturgude killustatus ohustab Euroopa kaitse- ja julgeolekusektori jätkusuutlikkust ja konkurentsivõimet.

2. Liit ja selle liikmesriigid peavad võtma suurema vastutuse nendele väljakutsetele reageerimisel, kui nad soovivad anda koos oma peamiste partneritega, nagu ÜRO ja NATO, ÜJKP kaudu panuse rahu ja julgeoleku säilitamisse. Ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) arendamine jätkub NATOga täielikult vastastikku täiendaval viisil ELi ja NATO vahel kokkulepitud strateegilise partnerluse raamistikus ning austades teineteise sõltumatust otsuste tegemisel ja menetlusi. See eeldab vajalike vahendite olemasolu ja piisaval tasemel investeeringute säilitamist. Täna kinnitab Euroopa Ülemkogu oma kindlat pühendumust usaldusväärse ja tõhusa ÜJKP edasisele arendamisele vastavalt Lissaboni lepingule ja selle pakutavatele võimalustele. Euroopa Ülemkogu kutsub liikmesriike üles süvendama kaitsekoostööd, parandades missioonide ja operatsioonide läbiviimise suutlikkust ja kasutades täiel määral ära sünergiaid, et parandada vajalike tsiviil- ja sõjaliste võimete väljaarendamist ja kättesaadavust, mida toetab integreeritum, jätkusuutlikum, innovaatilisem ja konkurentsivõimelisem Euroopa kaitsesektori tehnoloogiline ja tööstuslik baas. Ühtlasi tõuseb sellest majanduskasvu, uute töökohtade ja innovatsiooni näol tuli Euroopa tööstussektorile laiemalt.
3. Vastusena Euroopa Ülemkogu 2012. aasta detsembri järeldustele on komisjon, kõrge esindaja, Euroopa Kaitseagentuur ja liikmesriigid teinud märkimisväärset tööd. Nõukogu võttis 25. novembril 2013 vastu olulised järeldused, mille Euroopa Ülemkogu kinnitab.
4. Sellel alusel on Euroopa Ülemkogu teinud kindlaks mitmed prioriteetsed meetmed, mis koonduvad kolme telje ümber: ÜJKP tulemuslikkuse, nähtavuse ja mõju suurendamine, võimete arendamise tõhustamine ning Euroopa kaitsetööstuse tugevdamine.

a) ÜJKP tulemuslikkuse, nähtavuse ja mõju suurendamine

5. Viimastel aastatel on tehtud edusamme paljudes ÜJKPga seotud valdkondades. Arvukad tsiviil- ja sõjalised kriisiohje missioonid ja operatsioonid kogu maailmas on käegakatsutav tõend liidu pühendunud tegutsemisest rahvusvahelise rahu ja julgeoleku tagamisel. ÜJKP kaudu on liit praegu siirnud enam kui 7000 isikkoosseisu liiget 12 tsiviilmissioonile ja 4 sõjalisele operatsioonile. Liit ja selle liikmesriigid saavad kasutada rahvusvahelisel tasandil oma ainulaadset suutlikkust sobitada sidusalt kokku eri poliitikameetmed ja vahendid alates diplomaatiast, julgeoleku- ja kaitsepoliitikast kuni rahandus-, kaubandus-, arengu- ja õiguspoliitikani. Üheks prioriteediks on jätkuvalt suurendada selle ELi kõikehõlmava lähenemisviisi tõhusust ja tulemuslikkust, eriti kuna seda kohaldatakse ka ELi kriisiohje suhtes. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu komisjoni ja kõrge esindaja ühisteatise esitamist.
6. Liit on endiselt pühendunud tihedale koostööle oma ülemaailmsete, atlandiüleste ja piirkondlike partneritega. Sellist koostööd tuleks vastastikuse tugevdamise ja täiendamise vaimus veelgi edasi arendada.
7. Euroopa Ülemkogu rõhutab seda, kui oluline on toetada partnerriike ja piirkondlikke organisatsioone, kui see on asjakohane, väljaõppe, nõu, varustuse ja vahenditega, nii et nad suudaksid kriise aina rohkem ise vältida ja ohjata. Euroopa Ülemkogu kutsub liikmesriike, kõrget esindajat ja komisjoni üles tagama sellega seoses liidu ja liikmesriikide tegevuse võimalikult suur sidusus.

8. EL ja selle liikmesriigid peavad olema suutelised õigeid tsiviil- ja sõjalisi vahendeid kiiresti ja efektiivselt planeerima ja kohapeale siirma. Euroopa Ülemkogu rõhutab vajadust parandada ELi kiirreageerimisvõimet, sealhulgas paindlikumate ja paremini siiratavate ELi lahingugruppide kaudu, kui liikmesriigid nii otsustavad. Kiiresti tuleks analüüsida ELi missioonide ja operatsioonide finantsaspekte, sealhulgas ATHENA mehhanismi läbivaatamise kontekstis, eesmärgiga parandada nende rahastamise süsteemi, tuginedes kõrge esindaja aruandele. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni, kõrget esindajat ja liikmesriike üles tagama, et tsiviilmissioonide protseduurid ja eeskirjad võimaldaksid liidul olla paindlikum ja kiirendada ELi tsiviilmissioonide siirmist.
9. Jätkuvalt kerkib esile uusi julgeolekualaseid väljakutseid. Euroopa sise- ja välisjulgeoleku mõõde on üha enam omavahel seotud. Selleks et võimaldada ELil ja selle liikmesriikidel reageerida, kooskõlas NATO jõupingutustega, kutsub Euroopa Ülemkogu üles:
- esitama 2014. aastal kõrge esindaja ettepaneku alusel ning koostöös komisjoni ja Euroopa Kaitseagentuuriga ELi küberkaitsepoliitika raamistiku;
 - koostama 2014. aasta juuniks komisjoni ja kõrge esindaja ühisteatise alusel ELi meresõidu turvalisuse strateegia, võttes arvesse liikmesriikide arvamusi, ning töötama seejärel välja tegevuskavad meresõiduga seonduvatele väljakutsetele reageerimiseks;
 - looma suuremat sünergiat ÜJKP ning vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonna osalejate vahel, et käsitleda sellisid horisontaalseid küsimusi nagu ebaseaduslik ränne, organiseeritud kuritegevus ja terrorism;
 - arendama edasi ÜJKP toetust kolmandatele riikidele ja piirkondadele, et aidata neil parandada oma piiride haldamist;
 - veelgi tugevdama koostööd energiajulgeolekuga seotud väljakutsete käsitlemiseks.

Euroopa Ülemkogu kutsub kõrget esindajat üles hindama tihedas koostöös komisjoniga üleilmses keskkonnas toimuvate muutuste mõju ning andma nõukogule 2015. aasta jooksul pärast liikmesriikidega konsulteerimist aru sellest liidule tulenevatest väljakutsetest ja võimalustest.

b) Võimete arendamise tõhustamine

10. Sõjaliste võimete arendamise valdkonnas tehtav koostöö on väga tähtis võtmetähtsusega võimete säilitamiseks, puudujääkide leevendamiseks ja liigsuste vältimiseks. Nõudluse koondamine, nõuete konsolideerimine ja mastaabisäästu saavutamine võimaldab liikmesriikidel vahendeid tõhusamalt kasutada ning tagada koostalitlusvõime, sealhulgas selliste peamiste partnerorganisatsioonidega nagu NATO. Koostööl põhinevad lähenemisviisid, mille puhul seda soovivad liikmesriigid või liikmesriikide rühmad arendavad välja ühistel standarditel põhinevad võimed või otsustavad nende ühise kasutamise, võimete säilitamise või väljaõppe korraldamise üle, omades seejuures sellistele võimetele juurdepääsu, võimaldab osalejatel saada kasu mastaabisäästust ja suuremast sõjalisest efektiivsusest.
11. Euroopa Ülemkogu on endiselt pühendunud sellele, et tagada võtmetähtsusega võimed ja käsitleda kriitilisi puudujääke liikmesriikide konkreetsete projektide abil, mida toetab Euroopa Kaitseagentuur. Pidades silmas, et võimed kuuluvad liikmesriikidele ja on nende kasutada, tervitab ülemkogu järgmist:
 - kaugjuhitavate õhusõidukite süsteemide (RPAS) väljaarendamine aastatel 2020–2025; keskmisel kõrgusel lendavate pikaajalise vastupidavusega järgmise põlvkonna kaugjuhitavate õhusõidukite süsteemi programmi (MALE-RPAS) ettevalmistamine; osalevate liikmesriikide seas RPASi kasutajaskonna moodustamine, kusjuures RPASid jäävad liikmesriikide omandisse ja nende käitada; tugeva sünergia loomine Euroopa Komisjoniga reguleerimise alal (RPASi esmaseks integreerimiseks Euroopa lennundussüsteemi 2016. aastaks); teadus- ja arendustegevuse asjakohane rahastamine alates 2014. aastast;

- õhus tankimise võime arendamine: edusammud üldise õhus tankimise võime parandamisel ja killustatuse vähendamisel, eelkõige seoses mitmeotstarbelise tanker-õhustranspordivõime loomisega, tagades sünergiad sertifitseerimise, kvalifikatsioonide, tugiteeninduse ja väljaõppe valdkonnas;
 - satelliitside: järgmise põlvkonna valitsuste satelliitside ettevalmistamine tiheda koostöö kaudu liikmesriikide, komisjoni ja Euroopa Kosmoseagentuuriga; kasutajate rühm tuleks moodustada 2014. aastal;
 - küberküsimumused: väljaõppele ja õppustele keskendatud teekaart ja konkreetsete projektide väljatöötamine; tsiviilalase/sõjalise koostöö parandamine ELi küberjulgeoleku strateegia põhjal ning varade kaitse ELi missioonidel ja operatsioonidel.
12. Koostööd tuleks hõlbustada suurema läbipaistvuse ja teabe jagamisega kaitseplaneerimise valdkonnas, mis võimaldab riiklikel planeerijatel ja otsustajatel võtta arvesse võimetega seotud vajaduste ja ajakavade suuremat lähenemist. Selleks et edendada süstemaatilisemat ja pikaajalist koostööd, kutsus Euroopa Ülemkogu kõrget esindajat ja Euroopa Kaitseagentuuri üles esitama 2014. aasta lõpuks asjakohase poliitikaraamistiku täielikus vastavuses olemasolevate NATO planeerimisprotsessidega.
13. Euroopa Ülemkogu tervitab selliseid olemasolevaid koostöömudeleid nagu Euroopa lennutranspordi juhtimissüsteem (EATC) ning ergutab liikmesriike uurima viise, kuidas järgida EATCi mudelit muudes valdkondades.

14. Euroopa Ülemkogu tervitab edusamme, mida on tehtud võimete ühiskasutamist käsitleva Euroopa tegevusjuhendi kaudu toimunud koostöös. Euroopa Ülemkogu ergutab edasi arendama sellise koostöö stiimuleid ja innovaatilisi lähenemisviise, sealhulgas uurides turgu mitte moonutavaid fiskaalseid meetmeid kooskõlas kehtivate Euroopa õigusaktidega. Ülemkogu kutsub Euroopa Kaitseagentuuri analüüsima viise, kuidas liikmesriigid saaksid teha tõhusamat ja tulemuslikumat koostööd ühiste hangete puhul, et anda nõukogule aru 2014. aasta lõpuks.
15. Võttes arvesse sagedast tuginemist missioonidele, mis on tsiviilmissioonid, kutsub ülemkogu üles tõhustama tsiviilvõimete arendamist ning rõhutab tsiviilvõimete arendamise kava täieliku rakendamise tähtsust.

c) Euroopa kaitsetööstuse tugevdamine

16. Euroopa vajab kaitsevõime arendamiseks ja säilitamiseks integreeritumat, jätkusuutlikumat, innovaativsemat ja konkurentsivõimelisemat kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi (EDTIB). See võib samuti suurendada Euroopa strateegilist sõltumatust ja parandada suutlikkust koos partneritega tegutseda. EDTIBd tuleks tugevdada, et tagada operatiivne efektiivsus ja tarnekindlus, jäädes samal ajal ülemaailmselt konkurentsivõimeliseks ja stimuleerides töökohtade loomist, innovatsiooni ja majanduskasvu kogu ELis. Need jõupingutused peaksid olema kaasavad ning peaksid looma võimalusi ELi kaitsetööstuse jaoks, olema tasakaalustatud ja täielikus kooskõlas ELi õigusega. Euroopa Ülemkogu rõhutab vajadust arendada vajalikke oskusi, mida peetakse Euroopa tulevase kaitsetööstuse jaoks väga tähtsaks.

17. Väga tähtis on hästi toimiv kaitseturg, mis põhineb avatusel, võrdsel kohtlemisel ja võrdsetel võimalustel ning läbipaistvusel kõigi Euroopa tarnijate jaoks. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni teatist „Konkurentsivõimelisem ja tõhusam kaitse- ja julgeolekusektor”. Ülemkogu võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse töötada tihedas koostöös kõrge esindaja ja Euroopa Kaitseagentuuriga välja tegevuskava teatise rakendamiseks. Ülemkogu rõhutab seda, kui oluline on tagada 2009. aasta kahe kaitsealase direktiivi täielik ja korrektne rakendamine ja kohaldamine, muu hulgas selleks, et avada turg alltöövõtjatele kogu Euroopast, mis tagab mastaabisäästu ja võimaldab kaitsetoodete parema ringluse.

Kahesuguse kasutusega teadusuuringud

18. Euroopa kaitsetööstuse pikaajalise konkurentsivõime tagamiseks ja vajaminevate kaasaegsete võimete kindlustamiseks on oluline säilitada eksperditeadmised kaitsesektori teadusuuringute ja tehnoloogia vallas, eelkõige elutähtsate kaitsetehnoloogiate alal. Euroopa Ülemkogu kutsub liikmesriike üles suurendama investeeringuid, eelkõige ühisinvesteeringuid koostööl põhinevatesse uurimisprogrammidesse, ning saavutama maksimaalset sünergiat liikmesriikide ja ELi teadusuuringute vahel. Tsiviil- ja kaitsealased teadusuuringud tugevdavad teineteist, eelkõige põhiliste progressi võimaldavate tehnoloogiate ja energiatõhususe tehnoloogiate alal. Seetõttu tervitab Euroopa Ülemkogu komisjoni kavatsust hinnata seda, kuidas programmi „Horisont 2020” raames saadavad tulemused saaksid kasu tuua ka kaitse- ja julgeolekusektori tööstuslikele võimetele. Ülemkogu kutsub komisjoni ja Euroopa Kaitseagentuuri üles tegema tihedat koostööd liikmesriikidega, et töötada välja ettepanekud kahesuguse kasutusega teadusuuringute edasiseks stimuleerimiseks. Hakatakse võtma ettevalmistavaid meetmeid ÜJKPga seotud teadusuuringuteks, püüdes alati, kui see on võimalik, luua sünergiat liikmesriikide uurimisprogrammidega.

Sertifitseerimine ja standardimine

19. Kaitsevarustuse jaoks standardite ja sertifitseerimisprotseduuride väljatöötamine vähendab kulusid, ühtlustab nõudlust ja tugevdab koostalitlusvõimet. Euroopa Kaitseagentuur ja komisjon koostavad 2014. aasta keskpaigaks tegevuskava kaitsetööstuse standardite väljatöötamiseks, vältides olemasolevate standardite, eelkõige NATO standardite dubleerimist. Koostöös komisjoni ja liikmesriikidega töötab Euroopa Kaitseagentuur samuti välja võimalused, kuidas vähendada sõjalise sertifitseerimise kulusid, sealhulgas suurendades vastastikust tunnustamist ELi liikmesriikide vahel. Euroopa Kaitseagentuur peaks mõlema küsimuse kohta esitama nõukogule aruande 2014. aasta keskpaigaks.

VKEd

20. VKEd on oluline element kaitsevaldkonna tarneahelas, innovatsiooni allikas ja peamised konkurentsivõime edendajad. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui oluline on VKEde jaoks piiriülene turulepääs, ning toonitab, et täielikult tuleks ära kasutada võimalused, mida ELi õigusaktid pakuvad seoses alltöövõtu ja relvaveo üldlubadega, ning kutsub komisjoni üles uurima võimalikke lisameetmeid selliste tarneahelate avamiseks kõikide liikmesriikide VKEdele. Samuti on elulise tähtsusega VKEde piirkondlike võrgustike ja strateegiliste klasterite toetamine. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni ettepanekuid, mille eesmärk on edendada VKEde suuremat juurdepääsu kaitse- ja julgeolekuturgudele ning ergutada VKEde tugevat osalemist ELi tulevastes rahastamisprogrammides.

Tarnekindlus

21. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui oluline on tarnekindlus pikaajalise planeerimise ja koostöö edasiarendamiseks ning liidu kaitsesektori siseturu toimimiseks. Ülemkogu tervitab Euroopa Kaitseagentuuris tarnekindluse tõhustatud raamkokkuleppe hiljutist vastuvõtmist ning kutsub komisjoni üles töötama koos liikmesriikide ning koostöös kõrge esindaja ja Euroopa Kaitseagentuuriga välja üleliidulise kõikehõlmav tarnekindluse korra, milles võetakse arvesse elutähtsate tarneahelate ülemaailmselt laadi.

d) Edasine tegevus

22. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu, komisjoni, kõrget esindajat, Euroopa Kaitseagentuuri ja liikmesriike üles võtma oma vastavate pädevuste piires otsusekindlaid ja kontrollitavad meetmeid eespool esitatud suuniste elluviimiseks. Euroopa Ülemkogu hindab kõikides küsimustes tehtud konkreetseid edusamme 2015. aasta juunis ning annab uusi suuniseid aruande põhjal, mille nõukogu koostab komisjoni, kõrge esindaja ja Euroopa Kaitseagentuuri panustele tuginedes.

II. MAJANDUS- JA SOTSIAALPOLIITIKA

23. Euroopa Ülemkogu tunneb heameelt komisjoni esitatud 2014. aasta majanduskasvu analüüsi ja häiremehhanismi aruande üle. Ülemkogu tunnistab, et ehkki majanduse elavnemine on ikka veel tagasihoidlik, ebaühtlane ja habras, on majanduse väljavaated muutumas järk-järgult positiivsemaks. Jätkub diferentseeritud, majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, sisemine tasakaalustamine ja pankade bilansi parandamine. Töötuse määr on stabiliseerunud, ehkki lubamatult kõrgel tasemel. Kokkulepitud poliitika otsusekindel ja ambitsioonikas rakendamine toetab majanduse elavnemist ja töökohtade loomist 2014. ja 2015. aastal.
24. Liikmesriigid ja Euroopa Liit jätkavad otsusekindlat tegevust jätkusuutliku majanduskasvu, töökohtade loomise ja konkurentsivõime edendamiseks iga-aastases majanduskasvu analüüsis seatud viie prioriteedi kohaselt.

25. Iga-aastases majanduskasvu analüüsis on toodud välja valdkonnad, kus on olulisi probleeme ja kus on vaja teha täiendavaid edusamme. Erilist tähelepanu tuleks pöörata toodete ja teenuste ühtse turu toimimise tõhustamisele ja paindlikkuse suurendamisele, ettevõtluskeskkonna parandamisele ning pankade bilansi jätkuvale parandamisele, et tegeleda finantsvaldkonna killustatuse probleemiga ja taastada majandusele tavapärane laenuandmine. Esikohale tuleks seada konkurentsivõime tugevdamine, töökohtade loomise toetamine ja töötuse, eelkõige noorte töötuse vastu võitlemine, sealhulgas noortegarantii täieliku rakendamise abil, ning tööturu toimimise alaste reformide järelmeetmete võtmine.

Poliitika peaks eelkõige keskenduma järgmisele:

- töökohtade loomist soodustavatele maksu- ja muude stiimulite loomisele, sealhulgas maksukoormuse tööjõult mujale suunamisele;
- tööea pikendamisele ja tööjõus osalemise määra suurendamisele, aktiivsete tööturumeetmete võtmise tõhustamisele ning haridus- ja koolitussüsteemide, sealhulgas elukestva õppe ja kutsekoolituse ajakohastamise jätkamisele;
- selle tagamisele, et tööjõukulude areng oleks kooskõlas tootlikkuse kasvuga;
- oskuste tööturu nõudlusele mittevastavuse käsitlemisele;
- tööjõu liikuvuse suurendamisele.

Innovatsiooni soodustav ja tootlikkust suurendav poliitika jääb väga oluliseks.

Majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe rakendamine

26. 2012. aasta juunis kokku lepitud majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkulepe on endiselt üks ELi olulisematest vahenditest majanduskasvu, investeerimise ja tööhõive taaskäivitamisel ning Euroopa konkurentsivõime suurendamisel. Nende eesmärkide saavutamiseks on endiselt kõige tähtsam kokkuleppe rakendamine. Kuigi paljudes valdkondades on tehtud märkimisväärseid edusamme, tuleks jätkata jõupingutuste tegemist kokkuleppe potentsiaali täieliku ärakasutamise tagamiseks. Nõukogu peaks kokkuleppe korrapäraselt läbi vaatama. Euroopa Ülemkogu tunneb heameelt ka selle üle, et võeti vastu mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 ja sellega seotud finantsprogrammid, mis toetavad strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamist.

Võitlus noorte töötusega on ka edaspidi ELi majanduskasvu, konkurentsivõime ja töökohtade loomise tugevdamise strateegia üks peaesmärk. Sellega seoses kutsub Euroopa Ülemkogu neid liikmesriike, kes ei ole noortegarantii rakendamise kavasid veel esitanud, seda viivitamata tegema. Ülemkogu tuleb meelde oma kohustust tagada, et noorte tööhõive algatus oleks 2014. aasta jaanuariks täielikult rakendamiseks valmis.

Majandusele, eelkõige VKEdele, tavapärase laenuandmise taastamine on jätkuvalt esmatähtis. Euroopa Ülemkogu tervitab EIP kapitali suurendamise rakendamist, mis võimaldab pangal suurendada laenutegevust kogu ELis 38%, st 62 miljardi euronit käesoleval aastal. Ülemkogu tervitab ka ELi 28 liikmesriigi VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate toetamist EIP grupi poolt 2013. aastal 23,1 miljardi euroga. Kooskõlas 2013. aasta oktoobri järeldustega kordab Euroopa Ülemkogu üleskutset käivitada 2014. aasta jaanuaris VKEde algatus, ning samal ajal tuleks jätkata tööd tulevikus kasutamiseks mõeldud vahendite väljakujundamisega. Ülemkogu kutsub VKEde algatuses osalevaid liikmesriike üles teavitama aasta lõpuks komisjoni ja EIPd oma osalusest. Sellega seoses tervitab ülemkogu EIP poolt Euroopa Investeerimisfondile uue 4 miljardi euro suuruse mandaadi andmist ning kutsub komisjoni ja EIPd üles veelgi tugevdama Euroopa Investeerimisfondi suutlikkust selle kapitali suurendamise abil, et saavutada lõplik kokkulepe 2014. aasta maiks.

Euroopa Ülemkogu kutsub üles suurendama eelkõige jõupingutusi ühtse turu esimese ja teise meetmepaketi veel vastu võtmata õigusaktide kiireks vastuvõtmiseks ning nendes sisalduvate meetmete kiiresti rakendamiseks. Eelkõige kutsub ülemkogu kaasseadusandjaid üles jõudma kiiresti kokkuleppele ühtse turu esimese meetmepaketi kahe viimase menetluses oleva seadusandliku ettepaneku suhtes („töötajate lähetamine” ja „e-identimine”).

Samuti kutsub Euroopa Ülemkogu üles jätkama regulatiivse koormuse vähendamist õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi rakendamise ja täiendava edasiarendamise kaudu ning jääb ootama sellesuunaliste järgmiste sammude võtmist juuni kohtumisel. Ülemkogu tuleb selle küsimuse juurde tagasi igal aastal Euroopa poolaasta protsessi käigus.

27. Tuletades meelde oma 2013. aasta mai järeldusi, kutsub Euroopa Ülemkogu üles tegema üleilmsel ja ELi tasandil täiendavaid edusamme võitluses maksupettuse ja maksudest kõrvalehoidumise, agressiivse maksuplaneerimise, maksubaasi õõnestamise ja kasumi ümberpaigutamise ning rahapesu vastu. Euroopa Ülemkogu tervitab tööd, mida on tehtud OECD ja teiste rahvusvaheliste foorumite raames maksustamise probleemiga tegelemiseks ning maksusüsteemide õigluse ja tõhususe tagamiseks, eriti automaatse teabevahetuse ülemaailmse standardi väljatöötamist, et tagada võrdsed võimalused. Tuginedes maksuküsimustes läbipaistvuse suurendamisel tehtud edusammudele, kutsub Euroopa Ülemkogu nõukogu üles jõudma maksustamisalase halduskoostöö direktiivi suhtes ühehäälele poliitilisele kokkuleppele 2014. aasta alguses. Ülemkogu kutsub üles kiirendama Euroopa kolmandate riikidega peetavaid läbirääkimisi ja palub komisjonil esitada ülemkogu märtsikuu kohtumiseks eduaruande. Eeltoodut arvestades võetakse hoiuste intresside maksustamise muudetud direktiiv vastu 2014. aasta märtsis. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks Euroopa Ülemkogule esitatud nõukogu aruande maksuküsimuste kohta, tervitab digitaalmajanduse maksustamist käsitleva kõrgetasemelise eksperdirühma moodustamist komisjoni poolt ning kutsub komisjoni üles pakkuma OECD tööd arvesse võttes välja tõhusaid lahendusi, mis on kooskõlas siseturu toimimisega, ning andma nõukogule aru esimesel võimalusel. Kiiresti tuleks teha edusamme ka kokkuleppele jõudmisel ema- ja tütarettevõtjate direktiivi muutmise suhtes.

Euroopa Ülemkogu kutsub üles tegema täiendavaid edusamme seoses suurte kontsernide poolt mittefinantsteabe avaldamisega.

III. MAJANDUS- JA RAHALIIT

28. Pärast seda, kui eelmise aasta detsembris esitati aruanne „Tõelise majandus- ja rahaliidu suunas”, on tehtud tööd majandus- ja rahaliidu ülesehituse tugevdamise põhielementidega. Euroopa Ülemkogu on keskendunud oma aruteludes pangandus- ja majandusliidule. See protsess tugineb ELi institutsioonilisele raamistikule, austades täielikult ühtse turu terviklikkust, samal ajal kui ELi liikmesriikidele tagatakse võrdsed tingimused. See on ühisraha mittekasutavate liikmesriikide jaoks avatud ja läbipaistev.

Pangandusliit

29. Euroopa Ülemkogu tervitab seadusandjate poolt hoiuste tagamise skeemi direktiivi ning pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivis lõplikule kokkuleppele jõudmist. Samuti tervitab ülemkogu nõukogus kokku lepitud üldist lähenemisviisi ühtse kriisilahendusmehhanismi suhtes ja selle kohta tehtud konkreetseid järeldusi. Koos juba vastu võetud ühtse järelevalvemehhanismiga kujutab ühtne kriisilahendusmehhanism endast olulist sammu pangandusliidu väljakujundamise suunas. Euroopa Ülemkogu kutsub seadusandjaid üles võtma ühtse kriisilahendusmehhanismi õigusaktid vastu enne parlamendi praeguse koosseisu ametiaja lõppu.

Majanduskasvu, töökohtade loomise ja konkurentsivõime partnerlused

30. Majanduse juhtimises on viimastel aastatel tehtud märkimisväärsed edusamme. Strateegia „Euroopa 2020” ja Euroopa poolaasta moodustavad kokku poliitika koordineerimise integreeritud protsessi aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu edendamiseks Euroopas. Euroalal tuleb majanduspoliitika koordineerimist veelgi tugevdada, et tagada nii lähenemine majandus- ja rahaliidus kui ka suurem jätkusuutlik majanduskasv. Majanduspoliitikate tihedam koordineerimine aitab avastada majanduse haavatavust varajases etapis ning võimaldab seda õigeaegselt korrigeerida.
31. Selle saavutamiseks on oluline suurendada euroala liikmesriikides pühendumust majanduspoliitika ja reformide elluviimisele ja nendega seotud vastutustunnet, mille aluseks on tugev demokraatlik legitiimsus ja vastutus otsuste tegemise ja rakendamise tasandil.
32. Sellega seoses on väga oluline hõlbustada ja toetada liikmesriikide reforme valdkondades, millel on otsustav tähtsus majanduskasvu, konkurentsivõime ja töökohtade loomise jaoks ning mis on äärmiselt olulised majandus- ja rahaliidu kui terviku sujuvaks toimimiseks. Vastastikku kokku lepitud lepinguliste kokkulepete ja nendega seotud solidaarsusmehhanismide süsteemil põhinevad partnerlused aitaksid hõlbustada ja toetada usaldusväärse poliitika elluviimist enne, kui riigid satuvad tõsisesse majandusraskustesse.

33. Sellest süsteemist saaks Euroopa poolaasta osa, see oleks avatud euroalasse mittekuuluvatele liikmesriikidele ja see oleks täielikult kooskõlas ühtse turu kõikide aspektidega. Seda kohaldataks kõikide euroala liikmesriikide suhtes, välja arvatud liikmesriigid, kus rakendatakse makromajanduslikku kohandamisprogrammi.
34. Vastastikku kokku lepitud lepingulised kokkulepped hõlmaksid paljusid erinevaid majanduskasvu ja töökohtade loomist soodustavaid poliitikaid ja meetmeid, sealhulgas käsitletaks nendes euroala töö- ja tooteturgude toimimist, avaliku sektori tõhusust, teadusuuringuid ja innovatsiooni, haridust ja kutseõpet ning tööhõivet ja sotsiaalset kaasatust. Nendes kajastatakse majanduspoliitika prioriteete, mis Euroopa Ülemkogu on teinud kindlaks liikmesriikide ja kogu euroala majandusolukorra ühise analüüsimise käigus, ning neis võetakse arvesse riigipõhiseid soovitusi.
35. Partnerluste süsteem hõlmaks sellega seotud solidaarsusmehhanisme, mis pakuvad vajaduse korral tuge vastastikku kokku lepitud lepingulised kokkulepped sõlminud liikmesriikidele, aidates seega investeerida majanduskasvu ja viia ellu töökohtade loomist soodustavat poliitikat.

36. Tööd jätkatakse järgmiste põhijoonte alusel:

- Vastastikku kokku lepitud lepinguline kokkulepe on riigi võetud kohustus, mis kujutab endast partnerlust liikmesriigi, komisjoni ja nõukogu vahel. Vastastikku kokku lepitud lepingulise kokkuleppe aluseks on iga liikmesriigi poolt Euroopa poolaasta raames esitatav riiklik reformikava, milles võetakse arvesse ka riigipõhiseid soovitusi. Vastastikku kokku lepitud lepingulised kokkulepped koostatakse eraldi iga liikmesriigi vajadustest lähtuvalt ning nendes keskendutakse väikesele arvule jätkusuutliku majanduskasvu, konkurentsivõime ja töökohtade loomise peamistele vahenditele. Vastastikku kokku lepitud lepingulistesse kokkulepetesse lisatavad majanduspoliitika eesmärgid ja meetmed peaksid kujundama liikmesriigid ise vastavalt nende institutsioonilisele ja põhiseaduslikule korrale ning nende puhul peaks olema tagatud täielik isevastutus riikide parlamendi, sotsiaalpartnerite ja muude asjaomaste sidusrühmade asjakohase osalemise kaudu. Lepingulisi kokkuleppeid tuleks arutada ja nendes kokku leppida komisjoniga, enne kui need esitatakse nõukogule heakskiitmiseks. Komisjon vastutab vastastikku kokku lepitud lepinguliste kokkulepete kokkulepitud rakendamise järelevalve eest ühiselt kokku lepitud tähtaegade alusel.
- Seotud solidaarsusmehhanismide osas jätkatakse tööd eesmärgiga uurida lähemalt kõiki võimalusi seoses toetuse konkreetse laadi (näiteks laenud, toetused, garantiid), institutsioonilise vormi ja mahuga, tagades samal ajal, et need mehhanismid ei sisaldaks kohustusi vastastikku kokku lepitud lepinguliste kokkulepete ja nendega seotud solidaarsusmehhanismide süsteemis mitte osalevatele liikmesriikidele, et nendest ei saaks sissetulekute ühtlustamise vahendit ning et neil ei oleks mõju mitmeaastasele finantsraamistikule ning et nende puhul austataks liikmesriikide eelarvealast sõltumatust. Vastastikku kokku lepitud lepingulise kokkuleppega seotud mis tahes rahalise toetuse lepingul on õiguslikult siduv olemus. Sellesse töösse kaasatakse EIP president.

37. Euroopa Ülemkogu palub Euroopa Ülemkogu eesistujal jätkata tihedas koostöös Euroopa Komisjoni presidendiga eespool esitatud suuniste alusel tööd vastastikku kokku lepitud lepinguliste kokkulepete ja nendega seotud solidaarsusmehhanismide süsteemiga, ning anda aru Euroopa Ülemkogu 2014. aasta oktoobrikuu kohtumisel, eesmärgiga jõuda mõlema kõnealuse elemendi suhtes kokkuleppele 2014. aasta oktoobris. Seoses sellega tehakse liikmesriikidega tihedat koostööd.

Majandus- ja rahaliidu sotsiaalne mõõde

38. Euroopa Ülemkogu kordab tööhõive- ja sotsiaalsete suundumuste tähtsust Euroopa poolaasta protsessis. Nõukogus tehtud töö alusel kinnitab Euroopa Ülemkogu, kui oluline on kasutada ühises tööhõivearuandes kirjeldatud peamiste tööhõive- ja sotsiaalnäitajate tulemustabelit.
39. Samuti tuleb kiiresti jätkata tööd tööhõive- ja sotsiaalnäitajate kasutamiseks komisjoni ettepanekute kohaselt, eesmärgiga kasutada neid uusi vahendeid 2014. aasta Euroopa poolaasta raames. Kõnealuste suurema arvu erinevate näitajate kasutamise ainus eesmärk on võimaldada paremini mõista sotsiaalseid suundumusi.
40. Edasised meetmed euroala sotsiaalse mõõtme edendamiseks on vabatahtlikud ühisraha mittekasutavate liikmesriikide jaoks ning on kõigis aspektides täielikult kooskõlas ühtse turuga.

IV. RÄNDEVOOD

41. Euroopa Ülemkogu arutas seoses Lampedusa ranniku lähedal hiljuti toimunud õnnetustega eesistujariigi aruannet Vahemere rakkerühma töö kohta. Euroopa Ülemkogu kordab, et ta on kindlalt otsustanud vähendada seda laadi õnnetuste toimumise riski.

Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni teatist, milles on toodud välja kolmkümmend kaheksa operatiivmeedet. Ülemkogu kutsub üles tegema kõik jõupingutused teatistes kavandatud meetmete rakendamiseks kindla ajakava raames, mille määrab kindlaks komisjon. Esmatähtis peaks olema suurendada kolmandate riikide kaasamist, et vältida olukorda, kus rändajad võtavad ette ohtliku reisi Euroopa Liidu suunas. Teavituskampaaniad, piirkondliku kaitse programmid, liikuvuspartnerlused ning tõhus tagasisaatmispoliitika on selle kõikehõlmava lähenemisviisi olulised elemendid. Euroopa Ülemkogu kordab, et peab tähtsaks kaitset vajavate inimeste ümberasustamist ja ülemaailmsete jõupinguste toetamist selles valdkonnas. Ülemkogu kutsub samuti üles tugevdama Frontexi piirivalveoperatsioone ning võtma meetmeid inimkaubanduse ja inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastu võitlemiseks, ning samuti tagama, et tugeva rändesurve all kannatavate liikmesriikide suhtes näidataks üles asjakohast solidaarsust.

42. Euroopa Ülemkogu palub nõukogul teostada nende meetmete rakendamise üle regulaarset kontrolli. Euroopa Ülemkogu käsitleb varjupaiga- ja rändeküsimusi laiemalt ja pikemas poliitilises perspektiivis uuesti 2014. aasta juunis, kui määratakse kindlaks strateegilised suunised edasiseks seadusandlikuks tööks ja operatiivtegevuse planeerimiseks vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonnas. Komisjonil palutakse enne seda kohtumist anda nõukogule aru komisjoni teatistes esitatud meetmete rakendamise kohta.

V. LAIENEMINE NING STABILISEERIMIS- JA ASSOTSIEERIMISPROTSESS

43. Euroopa Ülemkogu kiidab heaks ja kinnitab nõukogu poolt 17. detsembril vastu võetud järeldused laienemise ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi kohta.

VI. VÄLISSUHTED

WTO 9. ministrite konverents

44. Euroopa Ülemkogu tervitab Balis toimunud WTO 9. ministrite konverentsi edukat tulemust. Eelkõige toob uus kaubanduse lihtsustamise kokkulepe märkimisväärset kasu kõikidele WTO liikmetele ning stimuleerib uute töökohtade loomist ja majanduskasvu. Selle tulemuse hulka kuuluvad samuti tähtsad otsused edendada arenguriikide, eelkõige vähim arenenud riikide integreerimist maailma kaubandussüsteemi. Euroopa Ülemkogu kordab oma toetust mitmepoolsele kaubandussüsteemile ning jääb ootama läbirääkimiste edasist kiirendamist, et viia Doha voor lõpule.

Süüria

45. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks ÜRO peasekretäri Ban Ki-Mooni teadaande kutsuda 22. jaanuaril 2014 kokku Süüria-teemaline konverents, et saavutada Süürias tõeline ja kaasav üleminek demokraatiale, nagu seda on kirjeldatud 30. juuni 2012. aasta Genfi kommünikees. Ülemkogule valmistab sügavat muret raske humanitaarolukorra jätkumine Süürias ja kriisi tõsine mõju naaberriikidele. Pidades silmas Süüria rahastajate konverentsi toimumist 15. jaanuaril 2014 Kuveidis, tuletab Euroopa Ülemkogu meelde ELi juhtrolli rahvusvahelise abi andmisel, olles alates kriisi algusest eraldanud üle 2 miljardi euro. EL toetab humanitaarabiorganisatsioonide, eelkõige ÜRO asutuste tööd. Euroopa Ülemkogu tervitab kõigi aegade suurimale ELi humanitaarabi finantseraldisele allakirjutamist sellel nädalal. Ülemkogu kinnitab ELi pühendumust jätkata Süürias humanitaarabile juurdepääsu toetamist, et aidata abivajajaid ja eraldada piisavad rahalised vahendid tervikliku abistrateegia alusel, ning kutsub üles võtma täiendavaid meetmeid ELi toetuse tõhususe suurendamiseks. Samuti kutsub Euroopa Ülemkogu üles teisi peamisi rahvusvahelisi abiandjaid oma kohustusi suurendama ja neid võtma.

Kesk-Aafrika Vabariik

46. Euroopa Ülemkogule valmistab sügavat muret üha süvenev kriis Kesk-Aafrika Vabariigis ning selle tõsine mõju humanitaar- ja inimõiguste olukorrale. Ülemkogu tervitab Prantsusmaa väga olulist sõjalist sekkumist ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2127 (2013) alusel, et aidata Aafrika vägedel taastada julgeolek, ning Aafrika partnerite järjepidevat pühendumust olukorra stabiliseerimisele. Tervikliku lähenemisviisi raames kinnitab Euroopa Ülemkogu ELi valmisolekut vaadata läbi asjakohaste vahendite kasutamine, et toetada riigi stabiliseerimiseks tehtavaid jõupingutusi, muu hulgas ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames, nii selle sõjalises kui ka tsiviilmõõdmes. Ülemkogu kutsub kõrget esindajat üles esitama sellekohase ettepaneku, et võtta vastu otsus nõukogu (välisasjad) istungil 2014. aasta jaanuaris.

Idapartnerlus

47. Euroopa Ülemkogu tervitab assotsieerimislepingute, sealhulgas põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduspiirkondade lepingute parafeerimist Gruusia ja Moldova Vabariigi poolt Vilniuses 28.–29. novembril toimunud idapartnerluse tippkohtumisel. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas Euroopa Liidu valmisolekut allkirjastada need lepingud esimesel võimalusel ning mitte hiljem kui 2014. aasta augusti lõpuks.
48. Euroopa Liit on jätkuvalt valmis allkirjastama assotsieerimislepingu, sealhulgas põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna lepingu Ukrainaga, niipea kui Ukraina on valmis. Euroopa Ülemkogu kutsub üles vaoshoitusele, austama inimõigusi ja põhiõigusi ning leidma Ukraina poliitilisele kriisile demokraatliku lahenduse, mis vastaks Ukraina rahva ootustele. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et kõigil iseseisvatel riikidel on õigus teha oma välispoliitilisi otsuseid tarbetu välise surveta.

VII. MUUD KÜSIMUSED

Energeetika

49. Euroopa Ülemkogu tervitab nõukogu aruandeid energia siseturu rakendamise ja energiaalaste välissuhete kohta. Sellega seoses rõhutab ülemkogu vajadust võtta kiiresti meetmeid Euroopa Ülemkogu poolt 2013. aasta mais seatud suuniste rakendamiseks, hoogustades sealhulgas tööd seoses liikmesriikide elektrivõrkude vastastikuse sidumisega. Euroopa Ülemkogu käsitleb energiapoliitikat uuesti Euroopa Ülemkogu märtsis toimuval kohtumisel.

ELi Alpi piirkonna strateegia

50. Tuletades meelde oma 2011. aasta juuni järeltusi ja nõukogu 2013. aasta oktoobri järeltusi makropiirkondlike strateegiate lisaväärtuse kohta, palub Euroopa Ülemkogu koostada komisjonil koostöös liikmesriikidega ELi Alpi piirkonna strateegia 2015. aasta juuniks.
